

Analiza finansowa narzędziem oceny sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego na przykładzie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Streszczenie

Przeprowadzenie analizy finansowej jest kluczowym elementem dla osób zarządzających finansami i podejmujących decyzje w tym zakresie. W literaturze przedmiotu wyróżniamy różne metody i sposoby dokonywania analizy, jednak w jednostkach samorządu terytorialnego nie można zastosować tych samych metod co w przedsiębiorstwach, ze względu na odmienną specyfikację i ich charakter. Celem artykułu jest przedstawienie praktycznych wskaźników wykorzystywanych do oceny sytuacji finansowej w jednostkach samorządu terytorialnego. Analizę przeprowadzono na przykładzie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego w latach 2016–2018 wykorzystując metodę analizy wskaźnikowej stosowanych do oceny pozycji finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Słowa kluczowe

analiza wskaźnikowa, jednostki samorządu terytorialnego, wskaźniki finansowe, sytuacja finansowa

Wstęp

Zarządzanie w jednostkach samorządu terytorialnego polega na podejmowaniu decyzji zarówno strategicznych czy rozwojowych. Osoba decyzyjna musi posiadać stały dostęp do pełnych, szybkich i rzetelnych informacji. Do głównych obszarów decyzyjnych w jednostkach samorządu terytorialnego można zaliczyć: decyzje inwestycyjne, decyzje operacyjne oraz decyzje w zakresie źródeł finansowania. Zarządzanie w jednostkach samorządu terytorialnego nie może mieć charakteru intuicyjnego, wymaga precyzyjnej informacji w celu realizacji powierzonych zadań oraz co najważniejsze do prawidłowego gospodarowania zasobami pieniężnymi¹. Stąd też znaczenia nabiera analiza finansowa, która zajmuje się wielkościami ekonomicznymi w ujęciu pieniężnym, a w tym sytuacją finansową jednostki samorządu terytorialnego na określony moment czasu².

Kierunki wykorzystania analizy finansowej w jednostkach samorządu terytorialnego

Analiza finansowa przedsiębiorstwa jest to proces poznawczy polegający na zidentyfikowaniu podstawowych cech, zjawisk oraz struktur zachodzących w przedsiębiorstwie, wyrażonych w jednostkach pieniężnych, rozpoznaniu ich wewnętrznej złożoności i zewnętrznych zależności oraz ustaleniu mechanizmów ich kształtowania³. W przypadku analizy finansowej jednostek samorządu terytorialnego dotyczy ona działań analitycznych w odniesieniu do jej podstawowego planu finansowego budżetu jednostek samorządu terytorialnego odnośnie zaplanowanych i wykonanych dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów a także deficytu budżetu. Z kolei w jednostkach i zakładach budżetowych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej, wyniku finansowego oraz rentowności. Poza tym typowym zakresem analizy finansowej jednostek samorządu terytorialnego są także inne obszary, np. ocena atrakcyjności przez jej mieszkańców, potencjalnych i realnych inwestorów, zadłużenie

¹ B. Filipiak-Dylewska, Procedury budowy strategii finansowania zadań własnych gminy, Rozprawy i studia, Uniwersytet Szczeciński 2002, s. 8–9.

² T. Waśniewski, W. Skoczylas, Teoria i praktyka analizy finansowej w przedsiębiorstwie, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 2002, s. 5.

³ S. Wrzosek, Zarządzanie finansami przedsiębiorstw, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Warszawa 2006, s. 8.

ciążące na jednostce i ryzyko z nim związane⁴. Przedmiot analizy finansowej jest w różny sposób definiowany i uzależniony od tego, kto przeprowadza analizę, w jakim celu i jakimi dysponuje danymi⁵. W celu przeprowadzenia analizy finansowej należy dokonać odpowiedniego doboru metody.

Analiza samodzielności finansowej jednostki samorządu terytorialnego

O samodzielności jednostki samorządu terytorialnego decydują różne czynniki prawne, ekonomiczne, cechy osobowościowe władz lokalnych, a także czynniki finansowe. Słowo „samodzielność” to kategoria, która nie oznacza konieczności tworzenia dochodów własnych, ale swobodę dysponowania nimi, nawet wtedy kiedy pochodzą z budżetu państwa. Samodzielność można odnosić do dochodów i oznacza wówczas samodzielność dochodową⁶. Natomiast B. Filipiak-Dylewska twierdzi, że jest to jedna z wielu definicji samodzielności, bowiem brak jest jednoznacznej definicji tego pojęcia. Zdaniem M. Jastrzębskiej jednostka otrzymuje środki konieczne do realizacji celów z budżetu państwa w formie dotacji celowych i w wysokości koniecznej do wykonania zadań⁷. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że samodzielność może być rozpatrywana w ujęciu przedmiotowym i podmiotowym. Ujęcie przedmiotowe odnosi się do aktywności i działalności jednostki samorządu terytorialnego, natomiast ujęcie podmiotowe rozpatruje relacje między państwem a samorządem oraz pomiędzy samorządem a jego jednostkami⁸.

Istotne jest wskazanie na samodzielność w ujęciu⁹:

- prawnym – wynika z porządku prawnego a dokładnie w osobowość prawną;
- politycznym – jest to prawo do wyboru określonego kierunku działania, związanego z reprezentowaną ideą polityczną danej partii, czy organizacji;
- gospodarczym – jest związana z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego a także prowadzeniem działalności gospodarczej;
- organizacyjnym – jest związana z przyznawaniem prawa do tworzenia własnych organów, jednostek organizacyjnych a także obsadzania stanowisk.
- Analizy samodzielności finansowej z punktu widzenia możliwości kreowania dochodów własnych moż na dokonać w oparciu o wskaźnik samodzielności finansowej dochodowej, zgodnie ze wzorem:

$$WSFD = \frac{DW}{DB} \times 100$$

gdzie:

WSFD – wskaźnik samodzielności finansowej dochodowej,

DW – dochody własne z wyłączeniem udziałów w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa,

DB – dochody budżetu ogółem.

Tabela 1. Wskaźnik samodzielności finansowej dochodowej powiatu w latach 2016 – 2018

Lp.		2016	2017	2018
1.	Dochody własne bez udziału w podatkach	6 033 912,56	7 159 765,73	5 950 435,98
2.	Dochody budżetu ogółem	44 273 791,09	50 748 807,99	50 382 122,20
3.	Wskaźnik samodzielności finansowej dochodowej	13,63%	14,11%	11,81%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

⁴ A. Zysnarska, Rachunkowość sektora budżetowego z elementami analizy finansowej, ODDK, Gdańsk 2019, s. 417.

⁵ F. Bławat, E. Drajska, P. Figura, M. Gawrycka, T. Korol, B. Prusak, Analiza finansowa przedsiębiorstwa – ocena sprawozdań finansowych, analiza wskaźnikowa, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2018, s. 15.

⁶ K. Piotrowska-Marczak, Samodzielność finansowa samorządów lokalnych a własność komunalna, [w:] T. Wawak (red.), Kraków 1991, s. 64–65.

⁷ M. Jastrzębska, Finanse jednostek samorządu terytorialnego, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012, s. 27.

⁸ E. Denek, Płaszczyzny rozpatrywania samodzielności samorządu terytorialnego, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu 2001, s. 25.

⁹ B. Filipiak-Dylewska, Procedury budowy... op. cit. s. 120–121.

Wskaźnik samodzielności finansowej dochodowej powiatu w latach 2016–2018 kształtował się w przedziale 11,81%–14,11%. Najwyższą wartość tego wskaźnika to rok 2017 na poziomie 14,11%. Im wyższa jest wartość tego wskaźnika oznacza dla jednostki większą samodzielność do kreowania i generowania dochodów własnych. W kolejnym roku odnotowano spadek do 11,81% co oznacza większe uzależnienie jednostki od budżetu państwa.

Analizy samodzielności finansowej z punktu widzenia możliwości swobodnego dysponowania dochodami jednostki samorządu terytorialnego można dokonać w oparciu o wskaźniki:

1. Wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej pierwszego stopnia:

$$WSFW_1 = \frac{DW + DU}{DB} \times 100$$

gdzie:

WSFD₁ – wskaźnik samodzielności wydatkowej pierwszego stopnia,

DW – dochody własne,

DU – udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa,

DB – dochody budżetu ogółem.

Tabela 2. Wskaźnik samodzielności wydatkowej pierwszego stopnia powiatu w latach 2016–2018

Lp.	2016	2017	2018
1. Dochody własne bez udziału w podatkach	6 033 912,56	7 159 765,73	5 950 435,98
2. Dochody w podatkach stanowiący dochód budżetu państwa	7 118 397,22	7 838 809,28	8 966 451,27
3. Dochody budżetu ogółem	44 273 791,09	50 748 807,99	50 382 122,20
4. Wskaźnik samodzielności wydatkowej I stopnia	29,71%	29,55%	29,61%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

Wskaźnik samodzielności wydatkowej pierwszego stopnia informuje, w jakim stopniu powiat jest w stanie w pełni i bez ograniczeń decydować o przeznaczeniu dochodów własnych z uwzględnieniem w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa¹⁰. Wartość tego wskaźnika oscylowała w przedziale 29,55% – 29,71%. Na uwagę zasługuje fakt, że wskaźnik ten znajdował się na dość stabilnym poziomie a wahania wskaźnika mieszczą się w przedziale –0,5% do 0,2%.

2. Wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej drugiego stopnia:

$$WSFW_2 = \frac{DW + DU + SO}{DB} \times 100$$

gdzie:

WSFD₂ – wskaźnik samodzielności wydatkowej drugiego stopnia,

DW – dochody własne,

DU – udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa,

SO – subwencja ogólna,

DB – dochody budżetu ogółem.

¹⁰ B. Filipiak-Dylewska, Procedury budowy... op. cit. s. 133.

Tabela 3. Wskaźnik samodzielności wydatkowej drugiego stopnia powiatu w latach 2016–2018

Lp.		2016	2017	2018
1.	Dochody własne bez udziału w podatkach	6 033 912,56	7 159 765,73	5 950 435,98
2.	Dochody w podatkach stanowiący dochód budżetu państwa	7 118 397,22	7 838 809,28	8 966 451,27
3.	Subwencja ogólna	21 009 468,00	20 483 491,00	22 238 578,00
4.	Dochody budżetu ogółem	44 273 791,09	50 748 807,99	50 382 122,20
5.	Wskaźnik samodzielności wydatkowej II stopnia	77,16%	69,92%	73,75%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

Wskaźnik samodzielności wydatkowej drugiego stopnia jest wskaźnikiem powiększonym o subwencje ogólną, czyli uwzględnia możliwość wydatkowania wszystkich tych środków, do których jednostka posiada pełną i nieograniczoną swobodę decyzyjną. Wskaźnik ten kształtował się w przedziale 69,92%–77,16%.

Porównując wskaźniki samodzielności finansowej powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018 można stwierdzić, że jednostka w znacznym stopniu jest uzależniona od subwencji ogólnej.

Analiza płynności finansowej jednostki samorządu terytorialnego

Płynność finansowa to zdolność jednostki do regulowania zobowiązań krótkoterminowych w terminach ich płatności¹¹. W jednostkach samorządu terytorialnego analiza finansowa powinna być rozpatrywana w dwóch zakresach: planowania budżetu i wykonywania budżetu. W przypadku planowania jest obligatoryjna i organ stanowiący jednostkę samorządu terytorialnego może uchwalić budżet wyłącznie zrównoważony, czyli taki, w którym pomiędzy dochodami powiększonymi o przychody budżetu a wydatkami powiększonymi o rozchody budżetu zachodzi równość¹²:

$$DB + PB = WB + RB$$

gdzie:

DB – dochody budżetowe,

PB – przychody budżetowe,

WB – wydatki budżetowe,

RB – rozchody budżetowe.

Planując budżetu jednostki samorządu terytorialnego wskaźnik płynności finansowej nie może być mniejszy niż 1.

$$WPF_{pl.} = \frac{DB + PB}{WB + RB} \geq 1$$

gdzie:

WPF_{pl.} – wskaźnik płynności finansowej planowanej.

Wykonanie budżetu odbywa się według zasady kasowej, co oznacza wpływ i wypływ środków pieniężnych na i z rachunku budżetu. Dodatni przepływ pieniężny ($DB + PB > WB + RB$) wyznacza wskaźnik płynności finansowej większy od 1 i odwrotnie ujemny przepływ pieniężny ($DB + PB < WB + RB$) wyznacza wskaźnik płynności mniejszy od 1.

¹¹ E. Nowak, Analiza sprawozdań finansowych, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne S.A., Warszawa 2017, s. 221.

¹² A. Zysnarska, Rachunkowość... op. cit., s. 435.

Tabela 4. Wskaźniki płynności finansowej planowane powiatu w latach 2016 – 2018

Lp.		2016	2017	2018
1.	Dochody budżetu planowane	43 088 590,00	45 662 271,00	47 309 455,00
2.	Przychody budżetu planowane	600 000,00	1 936 489,00	2 288 627,00
3.	Wydatki budżetowe planowane	42 239 736,00	46 722 760,00	47 882 319,00
4.	Rozchody budżetowe planowane	1 448 854,00	876 000,00	1 715 763,00
5.	Wskaźnik płynności finansowej planowanej	1,0	1,0	1,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

Wskaźnik płynności finansowej planowanej w latach 2016–2018 znajdował się na poziomie 1,0. Oznacza to, że wszystkie zaplanowane wydatki i rozchody mają pełne pokrycie w dochodach i przychodach zaplanowanego budżetu.

Tabela 5. Wskaźniki płynności finansowej wykonane powiatu w latach 2016 – 2018

Lp.		2016	2017	2018
1.	Dochody budżetu wykonane	44 273 791,09	50 748 807,99	50 382 122,20
2.	Przychody budżetu wykonane	2 114 073,31	2 890 659,91	3 369 866,28
3.	Wydatki budżetowe wykonane	42 833 234,39	49 393 601,62	49 181 447,40
4.	Rozchody budżetowe wykonane	1 503 732,28	876 000,00	1 715 762,18
5.	Wskaźnik płynności finansowej wykonanej	1,05	1,07	1,06

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

Wskaźnik płynności finansowej wykonanej w latach 2016–2018 znajdował się na kształtowała się na poziomie 1,05–1,07. Oznacza to, że jednostka bezproblemowo wykonuje wydatki i rozchody budżetu, a przy tym osiąga nadwyżkę środków pieniężnych.

Analiza atrakcyjności jednostki samorządu terytorialnego

Atrakcyjność jednostki samorządu terytorialnego, niezależnie od rozpatrywanego szczebla związana jest z możliwością i zdolnością do kreowania rozwoju. Ocena atrakcyjności danej jednostki samorządu terytorialnego w głównej mierze dotyczy przyciągania inwestorów, mieszkańców oraz odwrotnie do zapobiegania odpływowi tych podmiotów i mieszkańców¹³. Rozwój jednostek samorządu terytorialnego należy rozpatrywać w ujęciu lokalnym i regionalnym¹⁴ a poprzez rozwój danej jednostki należy rozumieć¹⁵:

- wprowadzenie nowych lub innowacyjnych elementów do systemu jednostki samorządu terytorialnego,
- poprawę jakości i skuteczności dotychczasowych elementów jednostki samorządu terytorialnego,
- zmianę struktury systemów wchodzących w skład danej jednostki samorządowej.

¹³ B. Filipiak-Dylewska, Procedury budowy... op. cit. s. 135.

¹⁴ E. Nowińska, Strategia rozwoju gmin na przykładzie gmin przygranicznych, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 1997, s. 42.

¹⁵ Z. Pierścionek, Strategia rozwoju firmy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996, s. 11.

Atrakcyjność jednostki można określić wskaźnikowo odnosząc się do wielkości zdarzeń, zjawisk, dóbr w przeliczeniu na jednego mieszkańca jednostki samorządu terytorialnego spośród, których można wyróżnić:

1. Wskaźnik wielkości inwestycji na jednego mieszkańca w jednostce samorządu terytorialnego:

$$WI = \frac{WM}{LM}$$

gdzie:

WI – wielkość inwestycji na jednego mieszkańca w danej jednostce samorządu terytorialnego,

WM – wydatki majątkowe w danym roku budżetowym,

LM – liczba mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 6. Wskaźnik wielkości inwestycji na jednego mieszkańca powiatu w latach 2016–2018

Lp.		2016	2017	2018
1.	Wydatki majątkowe w danym roku budżetowym	2 631 907,02	6 498 846,07	4 534 844,66
2.	Liczba mieszkańców powiatu	49 842	49 701	49 366
3.	Wskaźnik wielkości inwestycji na jednego mieszkańca powiatu	52,81	130,76	91,86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

2. Wskaźnik wielkości dochodów budżetowych na jednego mieszkańca w jednostce samorządu terytorialnego:

$$WD = \frac{DB}{LM}$$

gdzie:

WD – wielkość dochodów budżetowych na jednego mieszkańca w danej jednostce samorządu terytorialnego,

DB – dochody budżetowe w danym roku budżetowym,

LM – liczba mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 7. Wskaźnik wielkości dochodów budżetowych na jednego mieszkańca powiatu w latach 2016 – 2018

Lp.		2016	2017	2018
1.	Dochody budżetowe w danym roku budżetowym	44 273 791,09	50 748 807,99	50 382 122,20
2.	Liczba mieszkańców powiatu	49 842	49 701	49 366
3.	Wskaźnik wielkości dochodów budżetowych na jednego mieszkańca powiatu	888,28	1 021,08	1 020,58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

3. Wskaźnik wielkości wydatków ogółem na jednego mieszkańca w jednostce samorządu terytorialnego:

$$WW = \frac{WB}{LM}$$

gdzie:

WW – wielkość wydatków budżetowych na jednego mieszkańca w danej jednostce samorządu terytorialnego,

WB – wydatki budżetowe w danym roku budżetowym,

LM – liczba mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 8. Wskaźnik wielkości wydatków ogółem na jednego mieszkańca powiatu w latach 2016 – 2018

Lp.		2016	2017	2018
1.	Wydatki budżetowe w danym roku budżetowym	42 833 234,39	49 393 601,62	49 181 447,40
2.	Liczba mieszkańców powiatu	49 842	49 701	49 366
3.	Wskaźnik wielkości wydatków ogółem na jednego mieszkańca powiatu	859,38	993,82	996,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

Przedstawione wyniki są wstępem do dalszej interpretacji przede wszystkim z wykorzystaniem metod analizy porównawczej. Najlepiej będzie dokonać porównania z sąsiadującymi powiatami z uwzględnieniem najlepszych i najgorszych powiatów. Dopiero wtedy można dokonać oceny atrakcyjności powiatu z punktu widzenia przedsiębiorców czy mieszkańców.

Analiza zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego

Zadłużenie jednostki samorządu terytorialnego wynika głównie z deficytu w sekcji majątkowej budżetu. Niedobór środków na wydatki w szczególności na majątkowe jest finansowany innymi niż dochody budżetowe środkami, np. pożyczki, kredyty czy emisją akcji¹⁶. Zgodnie z artykułem 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznym ocenę zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego należy dokonać zgodnie z indywidualnym wskaźnikiem zadłużenia¹⁷:

$$\frac{R + O}{Db} \leq \times \sum_{i=1}^7 \frac{Dbei - Wbei}{Dbi}$$

gdzie:

R – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, oraz wykupów papierów wartościowych, z wyłączeniem kwot spłat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych odpowiednio zaciągniętych lub emitowanych na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1, i zobowiązań określonych w art. 91 ust. 3 pkt 1,

O – planowane na rok budżetowy wydatki bieżące na obsługę długu, w tym odsetki od zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,

Db – planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,

Dbei – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,

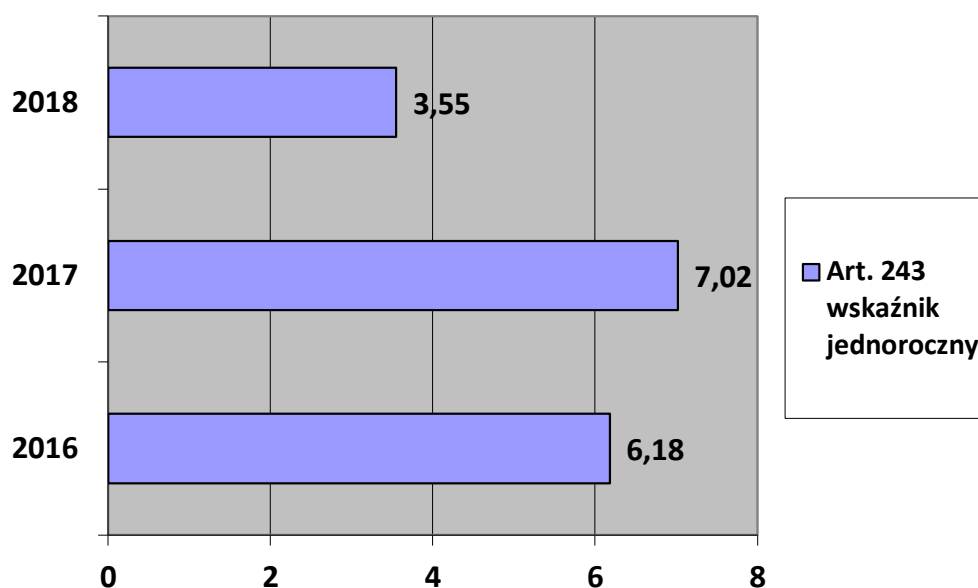
Dbi – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,

Wbei – wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, wydatki bieżące na obsługę długu oraz wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2.

¹⁶ A. Zysnarska, Rachunkowość... op. cit., s. 438.

¹⁷ Art. 243, Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz. U. 2019.869 t. j. z dnia 10.05.2019 r.

Indywidualny wskaźnik zadłużenia powiatu zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy przedstawiono na wykresie 1.

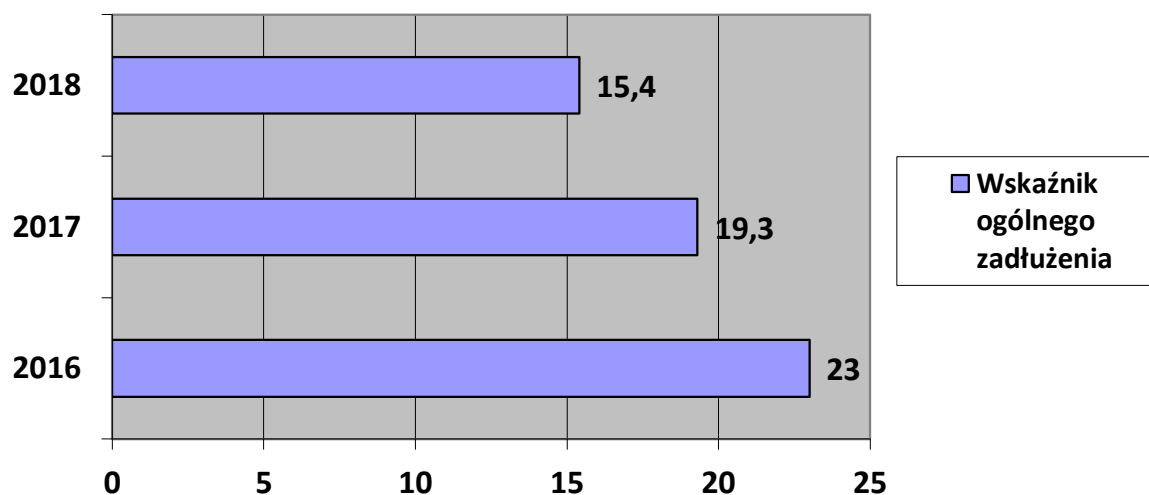

Wykres 1. Indywidualny wskaźnik zadłużenia powiatu w latach 2016–2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

Zgodnie z art. 243 p. 1 organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, który przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu¹⁸.

Innym podejściem do zobrazowania zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego jest wskaźnik zadłużenia ogólnego, który przedstawiono na wykresie 2.

Wykres 2. Wskaźnik zadłużenia ogólnego powiatu w latach 2016–2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018.

Powyższy wskaźnik w przeciwieństwie do wskaźnika ustawowego obrazuje zadłużenie łączne jednostki samorządu terytorialnego. Wskaźnik ten w latach 2016–2018 kształtował się na poziomie 15,4–23. Na uwagę

¹⁸ Art. 243, Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz. U. 2019.869 t. j. z dnia 10.05.2019 r.

zasługuje fakt, że wskaźnik ten z roku na rok malał. Najwyższą wartość to rok 2016 a najniższą wartość osiągnął w roku 2018.

Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonej analizy finansowej kadra zarządzająca jednostką samorządu terytorialnego może dokonać oceny sytuacji finansowej na określony moment czasu a otrzymane dane są pomocne w podejmowaniu różnych decyzji. Niektóre z decyzji odnoszą się do spraw związanych z bieżącym działaniem przedsiębiorstwa w przyszłości.

Analiza finansowa powiatu strzelecko-drezdeneckiego w latach 2016–2018 pozwala stwierdzić, że jednostka nie ma problemów z płynnością finansową a wskaźnik zadłużenia ogólnego wykazuje tendencję spadkową. W odniesieniu do wskaźnika samodzielności finansowej można stwierdzić, że jednostka w znacznym stopniu jest uzależniona od subwencji ogólnej. Natomiast analizując wskaźnik atrakcyjności należy zawsze dokonać porównania z sąsiadującymi powiatami z uwzględnieniem najlepszych i najgorszych powiatów i dopiero wtedy można dokonać oceny z punktu widzenia przedsiębiorców czy mieszkańców.

Literatura

- Bławat F., Drajska E., Figura P., Gawrycka M., Korol T., Prusak B., Analiza finansowa przedsiębiorstwa – Ocena sprawozdań finansowych, analiza wskaźnikowa, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2018.
- Denek E., Płaszczyzny rozpatrywania samodzielności samorządu terytorialnego. [w:] E. Denek (red.), Samodzielność samorządu terytorialnego, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu 2001.
- Filipiak-Dylewska B., Procedury budowy strategii finansowania zadań własnych gminy, Rozprawy i studia, Uniwersytet Szczeciński 2002.
- Jastrzębska M., Finanse jednostek samorządu terytorialnego, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012.
- Nowak E., Analiza sprawozdań finansowych. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne S.A., Warszawa 2017.
- Nowińska E., Strategia rozwoju gmin na przykładzie gmin przygranicznych, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 1997.
- Pierścionek Z., Strategia rozwoju firmy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996.
- Piotrowska-Marczak K., Samodzielność finansowa samorządów lokalnych a własność komunalna, [w:] T. Wawak (red.), Własność komunalna, Kraków 1991.
- Sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego za lata 2016, 2017, 2018. Strzelce Krajeńskie.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. 2019.869 t. j. z dnia 10.05.2019 r.
- Waśniewski T., Skoczylas W., Teoria i praktyka analizy finansowej w przedsiębiorstwie, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 2002.
- Wrzosek S., Zarządzanie finansami przedsiębiorstw, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Warszawa 2006.
- Zysnarska A., Rachunkowość sektora budżetowego z elementami analizy finansowej, ODDK Gdańsk 2019.

Financial analysis of the tool for assessing the financial situation of a local government unit the example of district Strzelecko-Drezdenecki

Summary

Conducting financial analysis is a key element for financial managers and decision makers. In the literature on the subject we distinguish different methods and methods of analysis, however, in local government units the same methods cannot be used as

in enterprises, due to the different specifications and their nature. The purpose of the article is to present the practical indicators used to assess the financial situation in local government units. The analysis was carried out on the example of district Strzelecko-Drezdenecki in the years 2015–2018 using the method of indicator analysis used to assess the financial position of a local government unit.

Keywords

indicator analysis, local government units, financial indicators, financial situation